การพัฒนาการคำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ชื่อเรื่อง พรเจริญวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

ปริญญา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) นายเกตุแก้ว หาญเชิงชัย ผู้วิจัย

ประธานกรรมการ

กรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพบูลย์ ยอดยิ่ง กรรมการ

คร. อคุลยศักดิ์ สุนทรโรจน์ กรรมการ

คร. มานิตย์ อัญญะโพธิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารกาม 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการคำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนพรเจริญวิทยา สังกัดสำนักงา<mark>นเขตพื้นที่การศึกษาห</mark>นองคาย เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับโรงเรียนในสังกัดสำนั<mark>กงานเขตพื้</mark>นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 และเพื่อให้ได้แผนการคำเนินงานระบบการคูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนพรเจริญวิทยา ที่มีประสิทธิภาพ โดยการใช้กระบวนการนิเทศภายในให้มีความรู้และการกำกับติคตามแบบมี ส่วนร่วม กลุ่มผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วย ครูผู้ทำวิจัย ครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียน 37 คน ครูหัวหน้า ระดับชั้นเรียน 6 คน ครูรองหัวหน้าระดับชั้นเรียน 6 คน รวมจำนวน 50 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ครูและนักเรียน 149 คน ดำเนินการวิจัยโดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของเคมมิสและแมกแท็กการ์ต (Kemmis and McTaggart) ดำเนินการพัฒนา 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 5 ชนิค ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 1 ฉบับ 41 ข้อ แบบทคสอบอัตนัยวัคความรู้ ความเข้าใจของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 1 ฉบับ 3 ข้อ แบบสังเกต จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็น การสังเกตการณ์ดำเนินงานของครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียนชนิดมีโครงสร้าง จำนวน 20 ข้อ ฉบับที่ 2 เป็นการสังเกตการนิเทศกำกับติคตามของครูหัวหน้าระดับชั้นเรียนและครูรองหัวหน้า ระดับชั้นเรียนชนิดให่มีโครงสร้าง จำนวน 4 ข้อ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็น การสัมภาษณ์การคำเนินงานของครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียน ฉบับที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์การนิเทศ กำกับติดตามของครูหัวหน้าระดับชั้นเรียนและครูรองหัวหน้าระดับชั้นเรียน ชนิดมีโครงสร้าง จำนวน 5 ข้อ ฉบับที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจผู้ปกครองนักเรียนในการคำเนินงาน

ระบบการคูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน ชนิคมีโครงสร้าง จำนวน 6 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ 20 ข้อ การจัดกระทำข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบเทคนิคสามเส้า (Triangulation Technique) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้

- 1. สภาพการดำเนินงานระบบการคูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนพรเจริญวิทยา ก่อนที่จะพัฒนา ครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียนมีความรู้เรื่องการคำเนินงานระบบการคูแลช่วยเหลือ นักเรียนไม่ดีพอ ไม่มั่นใจในการปฏิบัติ การคำเนินงานไม่เป็นระบบที่ชัดเจน ชาดการนิเทศ กำกับติดตาม นักเรียนมีพฤติกรรมที่ผิดต่อระเบียบวินัยของโรงเรียนมาก
- 2. ภายหลังจากที่ได้ดำเนินการพัฒนาการคำเนินงานระบบการคูแลช่วยเหลือ
 นักเรียนโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในในวงรอบที่ 1 พบว่าครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียนมีความรู้
 ความเข้าใจในการคำเนินงานระบบการคูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ การรู้จัก
 นักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา
 นักเรียนและการส่งต่อนักเรียนชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียนบางคนที่ไม่เข้าใจใน
 การปฏิบัติบางขั้นตอน วงรอบที่ 2 จึงได้จัดระบบในการนิเทศกำกับติดตามใหม่แบบมีส่วนร่วม
 โดยให้ครูหัวหน้าระคับชั้นเรียนและครูรองหัวหน้าระดับชั้นเรียนให้การนิเทศกำกับทุกสัปคาห์
 แล้วสรุปรายงานผลให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบโดยผ่านฝ่ายปกครองทุกเดือน สรุปผลการคำเนินงาน
 ทุกภาคเรียน ครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียนสามารถคำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาพฤติกรรมที่ผิดต่อระเบียบวินัยของโรงเรียนได้เป็นอย่างมาก
 กรูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียนเข้าใจ มั่นใจในการปฏิบัติ มีการนิเทศกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ
 และเป็นระบบ ผลการสำรวจความพึงพอใจในการคำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 ของครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียน ครูหัวหน้าระดับชั้นเรียน ครูรองหัวหน้าระดับชั้นเรียน และ
 นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระคับมากที่สุด

ผลการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนพรเจริญวิทยา ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ คือ ครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มั่นใจ สามารถปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้ง 5 องค์ประกอบ และยังมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนมีความพึงพอใจในการ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แต่ก็ยังต้องมีการพัฒนา ต่อไปเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม

TITLE: Developing Operation of the Student Mentoring System at Phon Charoen Witthaya

School under the Office of Nong Khai Educational Service Area Zone 3

AUTHOR: Mr. Ketkaew Hanchoengchai DEGREE: M.Ed. (Educational Administration)

ADVISORS: Asst. Prof. Paiboon Yodying Chairman

Dr. Adulyasak Soonthornrojana Committee

Dr. Manit Anyabho

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2008

ABSTRACT

The purposes of this study were to develop operation of the student mentoring system at Phon Charoen Witthaya School under the Office of Nong Khai Educational Service Area Zone 3 in order to obtain plans for operation of the student mentoring system at Phon Charoen Witthaya School with efficiency by using the internal supervision process to have knowledge and participatory directing and follow-ups. A group of research participants consisted of 37 classroom teacher advisors, 6 class level teacher heads, 6 class level assistant teacher heads, and 1 research teacher with a total of 50 persons. Also a group of informants consisted of 149 teachers and students. The study was conducted by using the action research methodology based on the concept of Kemmis and McTaggart. The development was operated in 2 cycles, and each cycle comprised planning. action, observation, and reflection. Five types of the instruments used for collecting data were a 41-item questionnaire for the group of participants, a 3-item subjective test of knowledge and understanding for the group of participants; 2 observation forms: Form 1 was a 20-item structuredobservation form on operation for classroom teacher advisors; Form 2 was a 4-item unstructuredobservation form on supervision, directing and follow-ups for class level teacher heads and class level teacher assistant heads; 3 interview forms: Form 1 was an interview form on operation for classroom teacher advisors; Form 2 was a 5-item structured-interview form on supervision, directing and follow-ups for class level teacher heads and class level teacher assistant heads; and Form 3 was a 6-item structured-interview form on parents' satisfaction with operating the student mentoring system in students' home-visiting activities; and a 20-item questionnaire on satisfaction of the students in the group of informants. The collected data were treated and checked by the use of the triangulation technique. The data were analyzed by means of a descriptive analysis.

The results of the study were as follows:

- 1. For the conditions of operating the student mentoring system at Phon Charoen Witthaya School before development, the classroom teacher advisors did not have sufficiently good knowledge of operating the student mentoring system, and were not confident in performance; the operation was not a clear system and lacked supervision, directing, and follow-ups; the students had many behaviors which were against school regulations and discipline.
- 2. After having operated development of operating the student mentoring system by using the internal supervision process in Cycle 1, it was found that the classroom teacher advisors had clearer knowledge and understanding of operating the student mentoring system in all of these 5 factors: knowing individual students, screening students, promoting students, prevention and solving problems of students, and student referrals. However, some of the classroom teacher advisors did not understand operation at some stages. Therefore, in Cycle 2 they reorganized the participatory system of supervision, directing, and follow-ups by having class level teacher heads and class level teacher assistant heads provide supervision and directing every week. Then a conclusion on the report was submitted to the school administrator through the student affairs section every month. The operational outcomes were summarized every semester. The classroom teacher advisors could efficiently operate the student mentoring system and could decrease many problems of behaviors which were against school regulations and discipline. The classroom teacher advisors understood and were confident in performance. There were regular and systematic supervision, directing and follow-ups. For the results of surveying satisfaction with operating the student mentoring system of the classroom teacher advisors, class level teacher heads, class level teacher assistant heads, and students, they had satisfaction at the highest level.

For the outcomes of development of operating the student mentoring system at Phon Charoen Witthaya School, there originated changes in the whole system: the classroom teacher advisors had knowledge and understanding, and confidence. They could efficiently perform the student mentoring system in all of the 5 factors. And still, they participated in directing and follow-ups. The parents and students showed their satisfaction with operating the student mentoring system at the highest level in every aspect. However, there must still be further development to promote students to be good citizens with morality and ethics.